

Het verbeteren van de leefbaarheid in de regio Eemsdelta is het centrale uitgangspunt van het Woon- en Leefbaarheidplan Eemsdelta. Om te kijken hoe de regio zich ontwikkelt en te monitoren of de doelstellingen van het Woon- en Leefbaarheidplan Eemsdelta worden gehaald is een monitor opgezet. Deze monitor vergelijkt objectieve gegevens (wat zien we feitelijk) en de verwachting voor de toekomst.

In 2015 is voor de 3^e keer de monitor uitgevoerd. Voor 2015 bestaat deze uit:

- De resultaten van de monitor: zoals ook in 2013 en 2014 is uitgevoerd
- De resultaten van een burgerpeiling: uitgevoerd door het Sociaal Planbureau Groningen (CMO/STAMM) in 9 gemeenten in het aardbevingsgebied, waarvan in deze fact sheet alleen wordt ingegaan op de gemeenten die binnen het WLP vallen: Appingedam, Delfzijl, Eemsumond en Loppersum.

De volledige monitor en burgerpeiling kunt u downloaden op www.eemsdeltaleeft.nl.

Doelstellingen Woon- en Leefbaarheidplan

Mensen moeten zo lang mogelijk kunnen blijven wonen in hun eigen woning en woonomgeving.

Voorzieningen worden geconcentreerd om de kwaliteit te verhogen, de bereikbaarheid wordt verbeterd.

Investeren in vitale gemeenschappen in de dorpen en buurten en daarmee in de sociale samenhang.

Kwaliteit versterken. Nieuwe woningen in grotere dorpen en regionale centra, in de plaats van elders gesloopte woningen. Geschikt voor bewoning door ouderen.

Aardbevingsproblematiek

Inmiddels is duidelijk dat de aardbevingsproblematiek van grote invloed is op het WLP, de organisatie, doelstellingen en activiteiten. U ziet dit ook terug in deze fact sheet. De oplossingen en werkwijzen die in het meerjarenprogramma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen van de Nationaal Coördinator Groningen worden aangereikt voor de gemeenten Appingedam, Delfzijl, Eemsumond en Loppersum, zijn tot stand gekomen met medewerking van de projectorganisatie van het WLP.

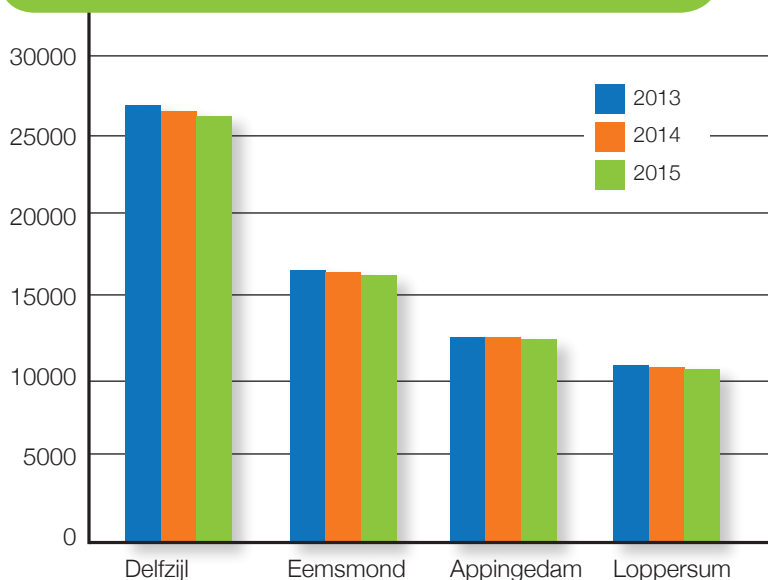
Wat is het WLP?

De gemeenten Appingedam, Delfzijl, Eemsumond en Loppersum, Provincie Groningen, woningcorporaties, detailhandel en zorg/welzijns/onderwijsinstellingen hebben via een uniek samenwerkingsproject regionaal beleid ontwikkeld om de leefkwaliteit op (hoog) niveau te houden. De afspraken zijn vastgelegd in het Woon- en Leefbaarheidplan (WLP). Deze samenwerking is in 2010 tot stand gekomen.

Ook nu zien we een afname van de bevolking van de Eemsdelta met ca. 550 inwoners. Vooral jongeren vertrekken. Appingedam heeft de laagste krimpcoëfficiënten binnen de Eemsdelta, maar van de verwachte groei van de bevolking is geen sprake. In Eemsmond is de bevolkingskrimp sterker dan verwacht en in de gemeente Delfzijl juist minder sterk dan verwacht. De afname van het aantal jongere gezinnen en de toename van oudere eenpersoonshuishoudens is van belang voor de woningmarkt in de Eemsdelta.

Werkelijke bevolking

Aantal inwoners van 2013 t/m 2015

De vergrijzing zet door:

mensen > 50 jaar

mensen < 50 jaar

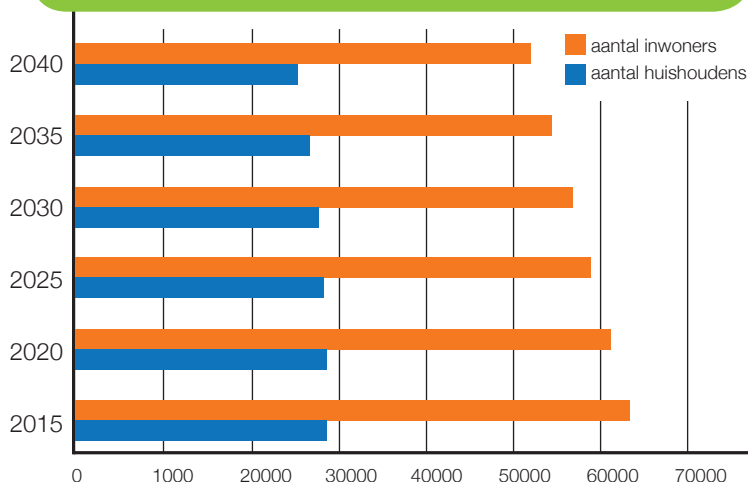
Ook het aantal **huishoudens** in de Eemsdelta neemt af. Deze afname is vooral in gemeente Delfzijl zichtbaar. Het aantal huishoudens in Eemsmond groeit nog. Het aantal huishoudens in Appingedam en Loppersum blijft stabiel.

Migratie

Het aantal inwoners en huishoudens en de kenmerken daarvan worden ten dele bepaald door geboorte en sterfte. De migratiecijfers zijn even belangrijk. In 2014 was de binnenlandse migratie als volgt:

Appingedam	↑ +23
Delfzijl	↓ -606
Eemsmond	↓ -106
Loppersum	↓ -43

Prognose bevolking

Leefbaarheid is een breed en veelomvattend begrip. Wij omschrijven het als de mate waarin de omgeving aansluit bij de eisen en wensen die er door de mens aan worden gesteld. In deze factsheet gaan we in op de ervaren leefbaarheid in de Eemsdelta, ofwel het oordeel van de bewoners zelf over de leefbaarheid. Naast de toenemende ontgroening en vergrijzing, de bevolkingsdaling en de beperkte werkgelegenheid zijn ook de aardbevingen door gaswinningen van invloed op de waardering van de leefbaarheid.

Algehele tevredenheid leefbaarheid:

7,2

De tevredenheid met de leefbaarheid in de woonomgeving van de Eemsdelta scoort een 7,2, iets lager dan het landelijk en provinciale gemiddelde (7,3 en 7,4). Het meest negatief over de leefbaarheid zijn huishoudens met kinderen, 65-plussers zijn overwegend positief. Huishoudens met een minder sterke sociale binding scoren het laagst op leefbaarheid.

Tevredenheid met woonomgeving

Appingedam	72%	15%
Delfzijl	69%	14%
Eemsmond	77%	12%
Loppersum	73%	12%

Ten opzichte van 2013 is de tevredenheid met de woonomgeving toegenomen in Delfzijl en Eemsmond en afgenomen in Appingedam en de gemeente Loppersum. Echter, onze regio scoort het laagste van alle regio's in Nederland. Landelijk is 86% positief, provinciaal is 84% positief. In 2008 was 88% van de inwoners nog positief. De oorzaak van de huidige lage scores zijn krimp, de woningmarkt-crisis en de aardbevingen.

Vervoer

75%

is tevreden over de veiligheid van voetpaden en fietspaden

De toegankelijkheid en de frequentie van het openbaar vervoer worden over het algemeen positief gewaardeerd. In Eemsmond is men duidelijk meer tevreden, terwijl in Loppersum en Delfzijl bijna een kwart van de mensen ontevreden is met de frequentie van het openbaar vervoer. In het buitengebied en de woondorpen is dat zelfs een derde van de mensen.

Snelheid van het internet

Grootte

Aantrekkelijkheid

Energiezuinigheid

Waardeontwikkeling

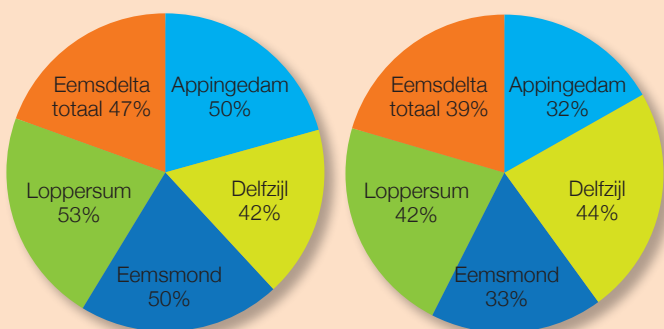
Woning: waarover **tevreden** & **ontevreden**?

Voel je je verantwoordelijk voor de leefomgeving en veiligheid?

Aandeel mensen dat zich (heel) sterk verantwoordelijk voelt voor leefbaarheid en veiligheid, 2013 en 2015.

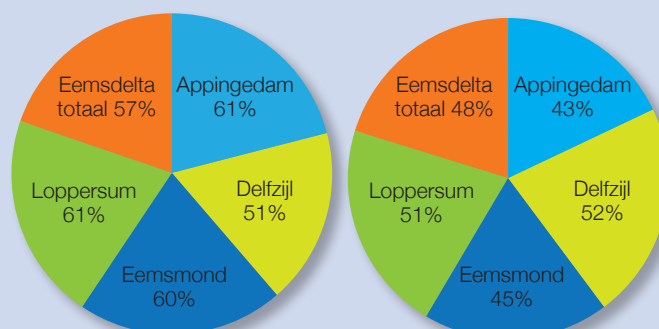
Leefbaarheid in de buurt

2013

2015

Veiligheid in de buurt

2013

2015

Sociale cohesie

Eemsdelta:

6,3

Provincie: 6,1
Landelijk: 6,2

Verhuiscens

40%

wil misschien verhuizen

Dat is beduidend hoger dan de gemiddelde verhuiscens in Nederland (29%) en ook hoger dan die van de gemiddelde Groninger (35%).

Waarom weg?

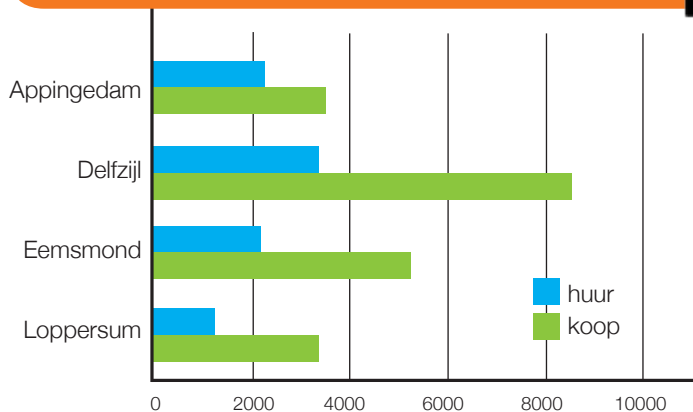
- Aardbevingen
- Ontevreden met de huidige woning
- Eigen gezondheid

Waarom blijven?

- Tevredenheid met woning en omgeving
- Sfeer
- Buurtcontacten
- Nabijheid van familie en vrienden

Woningvoorraad

Bij alle vier gemeenten is de woningvoorraad zeer licht gegroeid. In totaal zijn er 63 woningen bijgekomen.

Ambities en realiteit

De nieuwbouw ambitie 2012-2014 is nergens gehaald, Loppersum en Appingedam komen er dichtbij. De sloop ambitie is alleen gehaald in Appingedam, overige gemeenten blijven ver achter bij de doelstelling van het WLP.

Leegstand

Appingedam

3,5%

Delfzijl

5,7%

Eemsum

6,4%

Loppersum

4,5%

Woningverkopen

De woningmarkt trekt landelijk weer aan; het aantal transacties neemt toe en de gemiddelde transactieprijs stijgt. Uit cijfers van de NVM blijkt dat dit ook voor Eemsdelta geldt.

2013
268 transacties

2014
303 transacties

Verkoopprijs

De gemiddelde verkoopprijs van woningen is in de gemeenten Delfzijl en Loppersum sterk afgenomen.

Delfzijl:

van € 134.000,- (2013) naar € 129.809,- (2014)

Loppersum:

van € 172.551,- (2013) naar € 169.567,- (2014)

Appingedam:

van € 139.042,- (2013) naar € 154.765,- (2014)

Eemsum:

van € 145.093,- (2013) naar € 153.944,- (2014)

De doelstelling om tot concentratie van het winkelapparaat in het kernwinkelgebied te komen heeft geleid tot resultaat.

Delfzijl werkt hard aan het realiseren van deze doelstelling, maar de resultaten zijn nog niet in de statistieken zichtbaar. In alle voorzieningencentra zien we een afname van het aantal winkels in de periode 2012-2015, gemiddeld met 5 tot 10%.

Appingedam, Uithuizen en Loppersum: 60% van de detailhandel in het kernwinkelgebied.

60%

Delfzijl: 39% van de detailhandel in het kernwinkelgebied.

39%

Winkelleegstand

Appingedam, Delfzijl en Uithuizen

20%

Loppersum en Middelstum: vrijwel geen winkelleegstand

De leeggekomen winkels hebben daar inmiddels een andere functie gekregen, wonen bijvoorbeeld.

Pinautomaat

Basisschool Buitenrecreatie

Kwaliteit van voorzieningen

Thuiszorg

Buurtsuper

Speelplekken

Ontmoetingsplekken

Huisarts

Kinderopvang

Voorzieningen: waarover tevreden & ontevreden

Wonen & Zorg

De landelijke veranderingen in het woonzorglandschap worden ook in de Eemsdelta gevoeld. Er is geleidelijke afname van het aantal woonzorg eenheden en er ligt een sterker accent op zelfstandig wonen. Dit wordt zonnig ondersteund met thuiszorg.

Aantal ouderen

Aantal mensen met beperkingen

DAAROM DOEN:

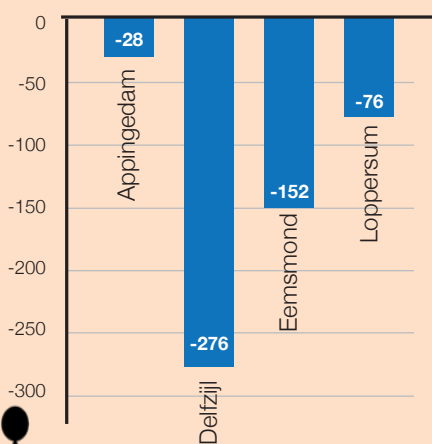
- Woning fysiek geschikt maken
- Woonomgeving rollator/ rolstoelvriendelijk maken
- Benodigde ondersteuning bieden

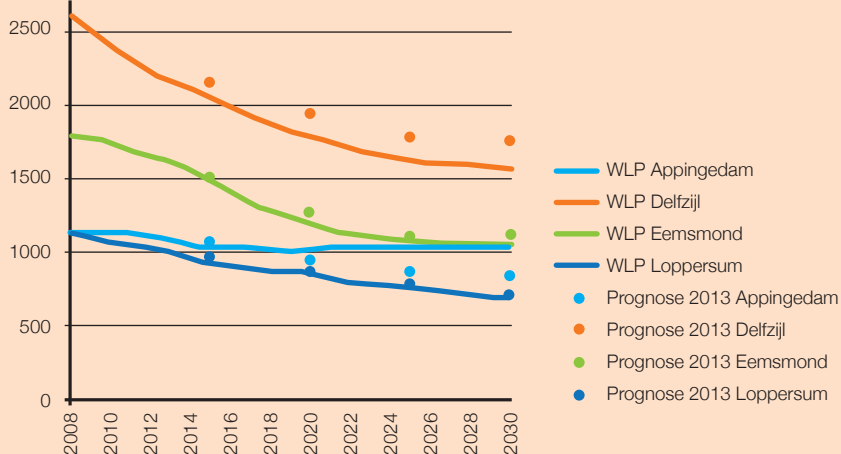
Onderwijs

De kwaliteit van het basisonderwijs is sterk verbeterd, het aantal zwakke scholen is sterk afgenomen. Ook de herstructurering van het basisonderwijs met de vorming van kindcentra vordert gestaag, en krijgt dankzij de versterkingsopgave vanwege de aardbevingen een extra impuls.

Aantal kinderen 0 – 16 jaar 2013 – 2015

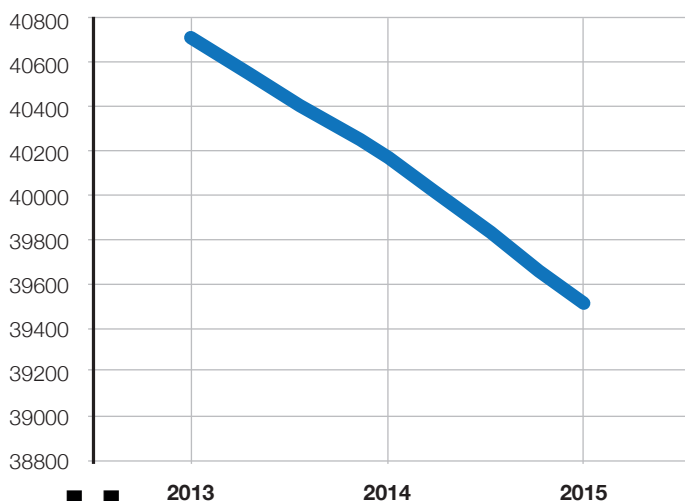

Aantal kinderen in de basisschoolleeftijd
WLP-prognose en gecorrigeerde Primosprognose 2013

Werk

Verdere daling potentiële beroepsbevolking

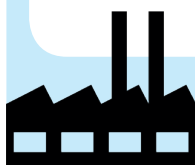

40%

60%

van de mensen
(18-64 jaar) zijn
tevreden/ontevreden
over de totale
hoeveelheid werk
in de directe
woonomgeving

Binnen het Woon- en Leefbaarheidplan zijn Uitvoerings-programma's opgesteld. Daarin staat globaal wat gedaan moet worden, wanneer en hoe. De monitor houdt vinger aan de pols. Hoe ontwikkelt het gebied zich en zien we resultaat van onze inspanningen. Hieronder staat per hoofdthema en gemeente wat de voortgang is.

Rood - het gaat minder dan we hadden verwacht en gehoopt

Groen - we doen wat we wilden doen en we doen wat nodig is

Wonen en leefbaarheid

Herstructurering wijken grote kernen

Herstructurering dorpen

Centrum ontwikkeling

Herstructurering basisonderwijs

Sociale cohesie

Zorg & Welzijn

Bereikbaarheid & infrastructuur

	APPINGEDAM	DELFIJL	EEMSMOND	LOPPERSUM	EEMSDelta
Wonen & Leefbaarheid	●	●	●	●	●
Herstructurering wijken grote kernen	●	●	●	●	●
Herstructurering dorpen	●	●	●	●	●
Centrumontwikkeling	●	●	●	●	●
Herstructurering basisonderwijs	●	●	●	●	●
Sociale cohesie	●	●	●	●	●
Zorg & Welzijn	●	●	●	●	●
• medische zorg	●	●	●	●	●
• herstructurering intramurale zorg	●	●	●	●	●
Bereikbaarheid & infrastructuur	●	●	●	●	●